

עין משפט

גר מצודה

קָלָה אַ מִיּוֹ פִּיָּה מְהִיל שְׂמַחַת עֲשׂוֹר הִלְכָּ סַמָּה לְאִין סָה טוֹשִׁיעַ אֶלֶּה סִי מִרְיָא ס"ב:

לְעִזֵּי רִשָּׁ"י

ברובי"ר. פירוש להוכיח, לאמת, לזכר (דגריס), (רש"י בראשית כ, טו), להילכות פנים (לדגריס) (רש"י מ"ב, יח, גר"י).

הגהות וצינונים

א] [במגילה שם ליתא] (גליין): [3] בראשונים וכת"י נוסף וכפרוך הדבר הרבו בני ישראל ראשית דגן תירוש ויצהר (דה"ב לא ה) ובתיב: ג] נ"א אמר ר"ח אמר רב (גליין): [7] צ"ל ויאמר אליהם עד ה' בכם ועד משיחו היום הזה] (גליין): [8] צ"ל דחייבין במקרא מגילה (דבש תמר): [1] תיבות "לשם ה'" ליתא בכת"י: [1] צ"ל בעשר] (גליין) ע"י פורת יוסף בילק"מ: [8] צ"ל והמעשר] (גליין): [9] צריך להוסיף בימי אברהם (ערלי"ג עיי"ש): [1] צ"ל מבינו (רש"ש):

ליקוטי רש"י

היושב ופ"א עבר עבירה וכו'. ההוא ישנ ולא עבר עברה דקאמר נוטל עליה שטר בעברה שנה ונסה ילדו ולא עבר אין מלווה ימירה מוז [קידושין לט:]. רק חזק פב"תי וגו' כי הדם הוא הנפש וגו' למען ייבט דף ולפניך אחריו. לא ולמד מן שכן של מוות אם הדם שנשפו של אדם וכו' [דברים יב, כה]. תנינא. דחלוין. ואם איתא. דנפטרו אלו ואילו צדי אדם הוא אף ציוס הכפורים יש מלקות על לאו שבו וצית דין פוטרין אותו מכרת. אמר רב נחמן. לעולם אינן חלוקין עליו חביריו והא דקתני דאין זדונו צדי אדם. הא מני ר' יצחק היא. דאמר נמסכת מכות דאין מלקין צללו היתין לאוהרת כרת ואפילו התרו צו למלקות וילף טעמיה מהא קרא [מגילה ד:]. כל חייבי כריתות. של עריות היו בכלל ונכרתו הנפשות העושות וגו' שכתוב נפרשת עריות (ויקרא יח). פמה יצאת כרת באחותו. דכתיב נקדשים תהיו ואיש כי יקם את אחותו וגו'. פדונה בכרת ופ"א במלקות. אם התרו צון ואפ"ג דמה נמי נשנית צלחה פרשה לצד שנחתש צה נשנית להערה. אפי"ו תימא רבנן היא. דאמרי מלקות אלל כרת ואפ"ה ליכא מילף מינה שחלוקין על רבי תנניה והכי קאמר מתניין שבת עיקר חומר זדונו צדי אדם וזה עיקר חומר זדונו בהכרת ומינה אם התרו צו ולקה מיפטר [מגילה ד:]. ושאי"ת פ"שם בשם. צמנו של הקב"ה ולא אמרינן מולול הוא כצנודו של מקום צביל כבוד הצריות להוליא שם שמים עליו

ולמדו מצנודו שאלר ה' עמכם ולא גמרינן מנייה. תא שמוע ואומר ה' עמך וכו'. דגמרינן ממלך שאלר לגדעון [שם סג:]. שיב"ל. כלומר שייגעו דלורלרניט צלע"ז [תענית ט:]. מנא ידע. שממנו היא מעשרת שנה אף אחרים צלו עליה. ויאמר. צת קול אמרה. כבושים. דצריס עולמים נגזרו מלפני שינאו מוז מלכים ולי אפשר ללאת אלף מיהודה דכתיב (נראשית מט) גור ארסה יהודה כבושים

דברי סתר גזירת המלך כמו צהדי כצטי דקדושא צריך הוא למה לך צנרכות (דף י.) גצי חוקיה [סוטה י:]. דגני ענו בי וגו' את שור מוי פקחתי לעזובי וחמור מוי פקחתי כשהייתי הולך מעיר לעיר לשפוט אומם על עסקי כריסה הייתי הולך על החמור שלי והיה לי לטול משלהם. ויאמר אליהם עד ה' בכם ועד משיחו וגו' צת קול יולאת ואומרת עד, וזה אחד משלשה מקומות שהופיעה רוח הקדש צצית דין של מטה [שמואל א יב, ג-ה].

כג:

אלו הן הלוקין

פרק שלישי

מכות

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. וסמך ליה איש אל כל שאר צשרו דמשמע מי שעושה חוקותי אני נותן חיים לו ואלו הן חוקותי איש איש וגו' הא למדת כל היושצ ואינו עוצר כו': פזבות את ישראל. כדי שיהו מקצלין שטר צמה שמונעין ענמן מן העצירות לפיכך הרצה להן שלא היה צריך לזוות כמה מנזות וכמה לאהרות על שקנים ונצלות שאין לך אדם שאינו קץ צהן אלא כדי שיקצלו שטר על שפורשין מהן: גבו' תנינא. צמסכת מגילה אין צין שצת כו': בהברת. ^א לשון הכרת תכרת (צמדצר טו) ואינו שס דצר: דא. מתני' דמגילה רצי ינחק היא ולהכי קאמר דודון כרת צדי שמים ולא צדי אדם אלל מאן דצצירא ליה דמלקות איכא צצייז כריתות מודי לרצי חנניא דנפטרו מידי כריתתן כיון שלקו ואיצטריך ליה לרצי יוחנן לשמשעין דחלוקין: רב אשי אמר אפי' תימא. מתני' דמגילה רצנן היא דאמרי חייצי כריתות ישנן צכלל מלקות ארצעים ואפילו הכי מודו לר' חנניא דנפטרו מידי כריתתן ודקא אמרת מימה וכרת צדי אדם הוא לא דמי דוה עיקר זדונו צדי אדם עיקר עונש של שצת צדי אדם דקאי בצקילה ועיקר עונשו של יוס הכפוריס צדי שמים דלע"ג דאיכא חיוצ מלקות צצייז כריתות הוא אינו עיקר החיוצ דכרת חמור ממלקות ואי מויד צלא התראה הוא הוי צכרת ונמנל חיוצו החמור צדי שמים ואנן צתר עיקר החיוצ אולין וכן עיקר. מורי. ואית דפרשי עיקר זדונו תחלתו צר כרת הוא ואינו לא לקי נכרת ולא נהירא דהא מרוייהו צהדיי איתנהו ציה לרצנן דאמרי מלקות צצייז כריתות איכא: מוקרא מוניפ"ה. דחייצין על מוקרא^א מגילה: ושאי"ת פ"שם בשם. דמותר לאדם לשאלו צלזוס חצירו צצס כגון יסיס ה' עליך שלזס ואין צו משוס מוניפ"ה שס שמים לצטלה. מרצי. ל"א שאלת שלזס צצס דחייצ אדם לשאלו צלזוס חצירו צצס ואנו נמי כי שילינן אהדדי מדכרינן שס דשלזס שמו של הקצ"ה^א דכתיב (שופטים ו) ויקרא לו ה' שלזס לשס ה'^א: והבאת מעשר. דלאמרינן צצמות (דף פו:.) דעזרא הסופר קנסיניהו ללוזס לפי שלא עלו עמו וזיה להציא כל המעשרות אל לשכת צית ה' והיו הכהנים והלוזס שויס צמעשר ראשון דכתיב צעזרא

(נחמיה י) והיה הכהן צן אהרן עס הלוזס צמעשר^א הלוזס וגס חוקיהו עשה כמו כן הכין לשכות להציא כל המעשרות צהן כדי שלא יקצלוס הלוזס שהיו עכו"ס דכתיב דצצרי הימים (צ לא) ויאמר חוקיהו להכין לשכות צצית ה' וימינו וציאו את התרומה ואת המעשר^א וגס הוא חיקן להעלות לירושלים מעשר ירק ומעשר איןן דכתיב (se) וכפרון הדצר הרצו צני ישראל ראשית דגן תירוש וילחר וגו' ומפרש צנדריס (דף נה.) מלי וכפרון הא כל הני דלוריייתא ניניה ומשני מעשר ירק ומעשר איןן וכתיב צתרי עשר^א דקאמר להו צציא לישראל הציאו את כל המעשר אל צית האוצר [וגו'] ואומר ה' עמך גבור החי". מדקאמר ליה מלאך לגדעון שאלת שלזס אלמא דהסכים: צלע"ז צרוצ"ר כך שמעתי. ל"א הופיע נשמעה צקול גדול. צנימוקי רצי: בבית דינו שפ" שם. לא היה שס חי צלוחתה שעה שהרי מת^א אלל צית דין של אחריו מצניו ותלמידיו וקרי ליה צית דין של שס כמו צית שמלי וצית הלל: ממוני יציאו כבושים. דצריס נעלמים הללו מאתי ינאו שלפי שיהודה היה מלך^א והיא זכתה ללאת ממנה מלכים^א מתוך שהיתה ננועה צצית חמיה יאלתה גזירה זו מלפני שינא זרע משניהם כך קיצל רצי מעיקרא לישנא אחרינא מאתי היתה שינאו ממנה^א שני צנים הללו לכצוש העולם שהרי עתיד דוד ומשיח ללאת ממנה: בית דינו שפ" שמואל. לעולם ישראל אמרו עד (צ) דהא דכתיב ויאמר צני ישראל איקרו יחיד: רמ"ח מצות עשה. דכל אצר ואצר אומר לו עשה מנזה: שם"ה [מצות] פ"א תעשה. שצכל יוס מזהיריס עליו שלא לעצור: מופי משה שית

איןן וכתיב צתרי עשר^א דקאמר להו צציא לישראל הציאו את כל המעשר אל צית האוצר [וגו'] ואומר ה' עמך גבור החי". מדקאמר ליה מלאך לגדעון שאלת שלזס אלמא דהסכים: צלע"ז צרוצ"ר כך שמעתי. ל"א הופיע נשמעה צקול גדול. צנימוקי רצי: בבית דינו שפ" שם. לא היה שס חי צלוחתה שעה שהרי מת^א אלל צית דין של אחריו מצניו ותלמידיו וקרי ליה צית דין של שס כמו צית שמלי וצית הלל: ממוני יציאו כבושים. דצריס נעלמים הללו מאתי ינאו שלפי שיהודה היה מלך^א והיא זכתה ללאת ממנה מלכים^א מתוך שהיתה ננועה צצית חמיה יאלתה גזירה זו מלפני שינא זרע משניהם כך קיצל רצי מעיקרא לישנא אחרינא מאתי היתה שינאו ממנה^א שני צנים הללו לכצוש העולם שהרי עתיד דוד ומשיח ללאת ממנה: בית דינו שפ" שמואל. לעולם ישראל אמרו עד (צ) דהא דכתיב ויאמר צני ישראל איקרו יחיד: רמ"ח מצות עשה. דכל אצר ואצר אומר לו עשה מנזה: שם"ה [מצות] פ"א תעשה. שצכל יוס מזהיריס עליו שלא לעצור: מופי משה שית

בכם ועד משיחו היום הזה כי לא מצאתם צידי מאומה ויאמר עד: [שמואל א יב, ה] (ל) וצען המלך ויאמר תנו קה את הילוד הכי והמת לא תמיתוהו היא אמו: [מלכים א ג, כו] (מ) ישאל גל נושע בין תשועת עולמים לא תבשו ולא תתלמו עד עולמי עד: [ישעיה כה, יז] (ג) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב: [דברים נה, ד]

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. וכי תימא בועז מדעתיה תא שמוע ואומר ה' עמך וכו'. דגמרינן ממלך שאלר לגדעון [שם סג:]. שיב"ל. כלומר שייגעו דלורלרניט צלע"ז [תענית ט:]. מנא ידע. שממנו היא מעשרת שנה אף אחרים צלו עליה. ויאמר. צת קול אמרה. כבושים. דצריס עולמים נגזרו מלפני שינאו מוז מלכים ולי אפשר ללאת אלף מיהודה דכתיב (נראשית מט) גור ארסה יהודה כבושים

דברי סתר גזירת המלך כמו צהדי כצטי דקדושא צריך הוא למה לך צנרכות (דף י.) גצי חוקיה [סוטה י:]. דגני ענו בי וגו' את שור מוי פקחתי לעזובי וחמור מוי פקחתי כשהייתי הולך מעיר לעיר לשפוט אומם על עסקי כריסה הייתי הולך על החמור שלי והיה לי לטול משלהם. ויאמר אליהם עד ה' בכם ועד משיחו וגו' צת קול יולאת ואומרת עד, וזה אחד משלשה מקומות שהופיעה רוח הקדש צצית דין של מטה [שמואל א יב, ג-ה].

מסורת הש"ס

עם הוספות

א] [קדושין דף לט:].
ב] [מגינה דף יא:].
ג] [מגילה דף ז: ע"ש].
ד] שס, ה) [לעיל יג: וש"נ].
ו) מגילה דף ז, ו.
ז] צרכות נל. [ידף סג:].
ח] תענית ט. [כג: ע"ש] שצת לצ: וע"ש,
ט] [סוטה י:]. י) שבת י, (כ) מלאכי ג, (ל) ב"ר צב ה, (מ) [מגילה י:].

הגהות הב"ח

א] גמרא ושאלת שלזס בשם דכתיב: (צ) רש"י ד"ה צית דינו וכו' עד וזהא דכתיב:

גליין הש"ס

רש"י ד"ה בהברת. פשוט הברת. ע"י מו"ט פרק א משנה צ דחלה:

תורה אור השלם

א) ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בקם אני יי: [ויקרא יח, ה]

ב) רק חזק לבדתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הנפש: [דברים יב, כג]

ג) חפץ יגדיל תורה ויאדיר: [ישעיה מב, כא]

ד) קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנפלים עליהם ולא יעבור להיות עושים את שני הדימים האלה פתחכם וקומוכם בקל שנה ושנה: [אסתר נ, כו]

ה) והנה בעז פא מביית לחם ויאמר לקוצרים יי עמכם ויאמרו לו יברכך יי: [רות ב, ד]

ו) וירא אליו מלאך יי ויאמר אליו יי עמך גבור החיל: [שופטים יב, ב]

ז) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחגוני נא בזאת אמר יי צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים ובהריקתי לכם ברכה עד בלי די: [מלאכי ג, יב]

ח) ויגר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלח בני ולא יסף עוד לדעתה: [בראשית לח, כ]

ט) דגני ענו בי נגד יי ונגד משיחו את שור מוי לקחתי וחמור מוי לקחתי ואת מוי עשקתי את מוי רצותי ומינד מוי לקחתי כפר ואעלים עיני בו ואשיב לבם: [שמואל א יב, ג]

י) ויאמרו לא עשקתנו ולא רצותנו ולא לקחת מינד איש מאומה: [שמואל א יב, ד]

כ) ויאמר אליהם עד יי